

Guía Docente

Guía Docente				
Datos Identificativos			2024/25	
Asignatura (*)	Introdución á Socioloxía Industrial e da Empresa		Código	650G01012
Titulación	Grao en Ciencias Empresariais			
Descriptor				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	1º cuatrimestre	Segundo	Formación básica	6
Idioma	Castelán			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Socioloxía e Ciencias da Comunicación			
Coordinación	Rodríguez Teijeiro, Ariadna	Correo electrónico	ariadna.rodriguez@udc.es	
Profesorado	Rodríguez Teijeiro, Ariadna	Correo electrónico	ariadna.rodriguez@udc.es	
Web				
Descrición xeral	Esta materia enmárcase no enfoque da Socioloxía Industrial e do Traballo como unha disciplina que se sitúa nun campo científico de intersección entre a Socioloxía e a Economía. Baséase no estudo sistemático das relacións sociais de intercambio que os individuos establecen entre si e das institucións económicas que desas relacións derívanse. Partindo deste enfoque, preténdese transmitir os principais conceptos desde a perspectiva sociolóxica sobre os cambios nos procesos de produción, na configuración e funcionamento das organizacións e no mundo laboral, cos que analizar e comprender a realidade social do traballo, os cambios que experimentou ao longo da historia e a organización social que caracterizou cada etapa.			

Competencias / Resultados do título

Código	Competencias / Resultados do título
A1	CE1 - Aprender a aprender, por exemplo, cómo, cando, onde novos desenvolvementos persoais son necesarios.
A3	CE3 - Comprender detalles do funcionamento empresarial, tamaño de empresas, rexións xeográficas, sectores empresariais, vinculación con coñecemento e teorías básicas.
A4	CE4 - Comprender a estrutura de linguas estranxeiras e desenvolver un vocabulario, Comprender, ler, falar e escribir nunha lingua estranxeira.
A5	CE5 - Comprender a tecnoloxía nova e existente e o seu impacto para os novos/futuros mercados.
A6	CE6 - Comprender os principios da enxeñaría e vincularlos co coñecemento empresarial.
A7	CE7 - Comprender os principios da lei e vincularlos co coñecemento de negocios e xestión.
A8	CE8 - Comprender os principios da psicoloxía, identificar as implicacións para a organización empresarial.
A9	CE9 - Comprender os principio éticos, identificar as implicacións para as organizacións empresariais, deseño de escenarios.
A11	CE11 - Definir criterios de acordo de cómo unha empresa é definida e vincular os resultados coa análise do entorno para identificar perspectivas.
A12	CE12 - Definir obxectivos, estratexias e políticas comerciais.
A16	CE16 - Identificar aspectos relacionados e comprender o seu impacto na organización empresarial.
A17	CE17 - Identificar o impacto dos elementos micro e macroeconómicos na organización empresarial.
A18	CE18 - Identificar as características dunha organización.
A19	CE19 - Identificar novos desenvolvementos de organizacións empresariais para afrontar con éxito o entorno cambiante.
A20	CE20 - Identificar e operar o software adecuado. Diseñar e implementar sistemas de información.
A21	CE21 - Identificar e utilizar as ferramentas adecuadas de matemáticas e estatística.
A23	CE23 - Uso de instrumentos para a análise de entornos empresariais.
A24	CE24 - Derivar dos datos información relevante imposible de recoñecer por non profesionais.
B1	CB1 - Que os estudantes demostrasen posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeneral, e se adoita encontrar a un nivel que, se ben se apoia en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.

B2	CB2 - Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
B3	CB3 - Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
B4	CB4 - Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado.
B5	CB5 - Que os estudantes desenvolvesen aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B6	CG1 - Que os estudantes formados sexan profesionais versátiles, capacitados tanto de iniciar o seu propio negocio como de desempeñar labores de deseño, planificación, organización, xestión, asesoramento e avaliación nas áreas e departamentos contables, financeiros e fiscais de organizacións empresariais, con especial referencia ás pequenas e medianas empresas.
B7	CG2 - Que os estudantes posúan unha elevada capacitación metodolóxica de xestión e tratamento da información que lles proporcione vantaxes competitivas, non só no seu labor profesional, senón nunha sociedade global en permanente transformación. Para iso, o Grao debe estar dotado dun axeitado nivel de interdisciplinidade, transversalidade e integración nas súas materias.
B8	CG3 - Que os estudantes presten especial atención aos cambios que, tanto en conceptos, coma en metodoloxía ou en aplicacións, implican no mundo empresarial as novas tecnoloxías da información e as comunicacións. Así mesmo deben poder obter e actualizar os coñecementos específicos que teñan como base a aparición de novas leis e regulamentos que afecten ao mundo fiscal, financeiro ou contable.
B9	CG4 - Que os estudantes integren a aprendizaxe na súa vida e no seu labor profesional, a través da metodoloxía de ensino que lles achega o Grao, o cal lles proporciona unha formación básica xeral que servirá como puntal para a formación continua ao longo da vida.
B10	CG5 - Que os estudantes teñan unha perspectiva integral e destreza no manexo dos conceptos, técnicas e ferramentas empregados en cada unha das diferentes áreas funcionais, con especial referencia ás contables, financeiras e fiscais da empresa; así como entender as relacións que existen entre elas e cos obxectivos xerais da organización. Todo iso tendo en conta os principios de sustentabilidade e responsabilidade social das mesmas.
B11	CG6 - Que os estudantes saiban identificar e anticipar oportunidades, asignar recursos, organizar a información, realizar asesoramento fiscal e contable, control orzamentario, xestión de tesouraría, auditorías de contas e temas concursais (suspensións de pagamentos e quebras), tomar decisións en condicións de incerteza e avaliar resultados.
B12	CG7 - Que os estudantes sexan capaces de liderar proxectos nas áreas de valoración da empresa, de dirección estratéxica e financeira; deben poder entender a información contable das empresas co fin de obter conclusións e realizar predicións tanto sobre rendementos coma sobre riscos futuros.
B13	CG8 - Que os estudantes identifiquen os requisitos legais da información financeira aos que a empresa debe enfrontarse.
B14	CG9 - Que os estudantes manifesten respecto aos dereitos fundamentais e de igualdade entre homes e mulleres, o respecto e a promoción dos Dereitos Humanos e os principios de igualdade de oportunidades, non discriminación e accesibilidade universal das persoas con discapacidade.
C1	CT1 - Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.
C2	CT2 - Dominar a expresión e a comprensión de forma oral e escrita dun idioma estranxeiro.
C3	CT3 - Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.
C4	CT4 - Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.
C5	CT5 - Entender a importancia da cultura emprendedora e coñecer os medios ao alcance das persoas emprendedoras.
C6	CT6 - Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse.
C7	CT7 - Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.
C8	CT8 - Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.

Resultados de aprendizaxe	Competencias / Resultados do título		
Aprender a aprender, por exemplo, cómo, cando, onde novos desenvolvementos persoais son necesarios. Comprender detalles do funcionamento empresarial, tamaño de empresas, rexións xeográficas, sectores empresariais, vinculación con coñecemento e teorías básicas. Comprender os principios da psicoloxía, identificar as implicacións para a organización empresarial. Comprender os principios éticos, identificar as implicacións para as organizacións empresariais, deseño de escenarios. Identificar aspectos relacionados e comprender o seu impacto na organización empresarial. Identificar as características dunha organización Identificar novos desenvolvementos de organizacións empresariais para afrontar con éxito o entorno cambiante.	A1 A4 A5 A6 A7 A8 A12 A20 A21 A23		
Definir criterios de acordo de cómo unha empresa é definida e vincular os resultados coa análise do entorno para identificar perspectivas	A3 A9 A11 A16 A17 A18 A19 A23 A24	B8 B10 B11 B12 B13	
Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma. Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común Entender a importancia da cultura emprendedora e coñecer os medios ao alcance das persoas emprendedoras Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida. Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.		B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B9 B14	C1 C2 C3 C4 C5 C6 C7 C8

Contidos	
Temas	Subtemas
PARTE I. INTRODUCCIÓN Á DISCIPLINA SOCIOLÓXICA.	-
TEMA 1. O COÑECEMENTO CIENTÍFICO DA SOCIEDADE	1.1. Fundamentos teóricos da socioloxía. 1.2. Categorias sociais e a "mirada sociolóxica";. 1.3. O método en socioloxía: técnicas cuantitativas e cualitativas de investigación social.
PARTE II. ANÁLISIS DO PROCESO DE INDUSTRIALIZACIÓN E AS CONSECUENCIAS SOCIAIS Y EMPRESARIAIS.	-
TEMA 2. A REVOLUCIÓN INDUSTRIAL E AS NOVAS FORMAS DE ORGANIZACIÓN DO TRABALLO.	2.1. A empresa como organización racional. 2.2. Organización e racionalidade. 2.3. A Escola de Relacións Humanas.
TEMA 3. INICIOS DA SOCIOLOXÍA INDUSTRIAL E DA EMPRESA. CARACTERÍSTICAS DA SOCIEDADE INDUSTRIAL.	3.1. Orixe, aparición e interese da Socioloxía Industrial. 3.2. Principais autores e perspectivas de análise. 3.3. Características das sociedades industriais.
TEMA 4. A REVOLUCIÓN INDUSTRIAL COMO REVOLUCIÓN CIENTÍFICO-TÉCNICA. CARACTERÍSTICAS DA SOCIEDADE POSTINDUSTRIAL.	4.1. Teorías da converxencia. 4.2. Avances económicos e empresariais. 4.3. Principais efectos e características sociais.

PARTE III. ORGANIZACIÓN E CULTURA EMPRESARIAL.	-
TEMA 5. O ANÁLISIS DA EMPRESA COMO SISTEMA SOCIAL.	5.1. Organización formal (funcional e xerárquica). 5.2. Organización informal (grupos primarios e secundarios). 5.3. Burocracia industrial e sistema de roles.
TEMA 6. A XESTIÓN DOS RECURSOS HUMANOS NA EMPRESA.	6.1. A humanización do traballo: poñendo en valor o factor humano. 6.2. Conceptos de motivación e de satisfacción laboral. 6.3. Principais teorías e incentivos para aumentar a motivación na empresa. 6.4. O modelo de xestión por competencias.

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Proba obxectiva	A1 A3 A4 A5 A6 A7 A8 A9 A11 A12 A16 A17 A18 A19	2	20	22
Sesión maxistral	A1 A3 A4 A5 A6 A7 A8 A9 A11 A12 A16 A17 A18 A19 C2	36	20	56
Obradoiro	A20 A21 A23 A24 B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B9 B10 B11 B12 B13 B14 C1 C3 C4 C5 C6 C7 C8	35	30	65
Atención personalizada		7	0	7
*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado				

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Proba obxectiva	Realización dun exame sobre os contidos teóricos da materia explicados nas sesións maxistrais.
Sesión maxistral	Sesións de clases maxistrais nas que se explicarán os contidos teóricos da materia.
Obradoiro	Sesións prácticas nas que os estudantes, de forma individual e en grupo, poñerán en práctica os coñecementos adquiridos a través da realización de actividades e traballos.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Obradoiro Proba obxectiva	Realizarase un seguimento continuo dos estudantes a través de tutorías e atención personalizada como complemento das actividades a realizar na aula. Recoméndase ao alumnado facer uso das mesmas para a consulta e seguimento das actividades e traballos que deben realizar de cara a alcanzar o maior aproveitamento e aprendizaxe na materia. As tutorías de grupo reducido levaranse a cabo a través de Teams en 4 sesións de unha hora cada unha nas semanas previas ás entregas de traballos e prácticas.

Avaliación			
Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descrición	Cualificación

Obradoiro	A20 A21 A23 A24 B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B9 B10 B11 B12 B13 B14 C1 C3 C4 C5 C6 C7 C8	Realización de exercicios, prácticas individuais e en grupo nos que se aplicarán os contidos teóricos e coñecementos adquiridos na materia.	60
Proba obxectiva	A1 A3 A4 A5 A6 A7 A8 A9 A11 A12 A16 A17 A18 A19	Os estudantes realizarán nas datas correspondentes ás convocatorias oficiais un exame sobre os contidos teóricos da materia explicados nas clases maxistras.	40

Observacións avaliación

Convocatoria de primeira oportunidade: Os estudantes serán cualificados en base aos seguintes criterios de avaliación: 1) realización de prácticas e traballos levados a cabo nos talleres (60% da cualificación); e b) exame sobre os contidos teóricos da materia (40% da calificación). Os estudantes teñen que acadar o aprobado tanto na parte práctica como na parte teórica da materia para facer a media entre ambas.

Segunda oportunidade e convocatoria adiantada: Co fin de que os estudantes poidan obter a máxima puntuación, na data oficial correspondente á segunda oportunidade (así como na convocatoria adiantada) a avaliación consistirá na realización dun exame sobre os contidos teóricos da materia que suporá o 100% da calificación.

Calificación de non presentado: Corresponde ao alumno cando só participa en actividades de avaliación que teñan unha ponderación inferior ao 20% na nota final, independentemente da nota obtida.

Estudantes con recoñecemento de dedicación parcial e exención de asistencia: O estudante deberá comunicar esta circunstancia ó profesor ó comezo do curso e, excepto para as datas aprobadas en Xunta de Facultade para a proba obxectiva final, para as restantes probas acordarase un calendario específico de datas compatible coa súa dedicación.

Implicacións do plaxio: Cualificación de suspenso na convocatoria en que se cometa a falta e respecto da materia en que se cometese: o/a estudante será cualificado con ?suspenso? (nota numérica 0) na convocatoria correspondente do curso académico, tanto se a comisión da falta se produce na primeira oportunidade como na segunda. Para isto, procederase a modificar a súa cualificación na acta de primeira oportunidade, se fose necesario.

Directrices de xénero:

-Segundo se recolle nas distintas normativas de aplicación para a docencia universitaria incorporare a perspectiva de xénero nesta materia (usarase linguaxe non sexista, utilizarase bibliografía de autores/as de ambos sexos, propiciarse a intervención en clase de alumnos e alumnas...)

-Traballarse para identificar e modificar prexuízos e actitudes sexistas e influirase na contorna para modificalos e fomentar valores de respecto e igualdade.

-Deberanse detectar situacións de discriminación por razón de xénero e proporanse accións e medidas para corrixilas.

Fontes de información

Bibliografía básica	BIBLIOGRAFÍA BÁSICA: Bell, D. (1984). Las ciencias sociales tras la Segunda Guerra Mundial. Madrid: Ed. Alianza Universidad. Bosch, J. LL. y Torrente, D. (2000). Sociología del trabajo. Barcelona: Ediciones de la Universidad de Barcelona. Cristóbal Carle, G. (2023). Lecciones para un CEO. Respuestas a los errores en la gestión empresarial. ESIC Editorial. Duverger, M. (1962). Métodos de las ciencias sociales. Barcelona: Ed. Ariel. Elías, J. y Mascaray, J. (1998). Más allá de la comunicación interna. Barcelona: Gestión 2000. Giner, S. (1979). Sociología. Barcelona: Ed. Península. Goodale, J. G. (2008). La entrevista. Técnicas y aplicaciones para la empresa. Madrid: Pirámide. Guiddens, A. (2001). Sociología. Madrid: Ed. Alianza. Lucas Marín, A. (1984). Sociología de la empresa. Madrid: Ed. Ibérica. -(2002). Sociología de las organizaciones. Madrid: McGraw-Hill. Macionis, J. y Plummer, K. (2010). Sociología. Madrid: Prentice Hall. Moreno, L. P. (2012). Dirección y gestión de recursos humanos. Madrid: Ediciones Díaz de Santos. Osterman, P. (Comp.) (1988). Los mercados internos de trabajo. Madrid: Ministerio de Trabajo y Seguridad Social. Rocher, G. (1980). Introducción a la Sociología General. Barcelona: Ed. Herder. Sarries Sanz, L. (1999). Sociología industrial. Zaragoza: Mira Editores. Sayer, A. y Walker, R. (1992). La nueva economía social. Reelaboración de la división del trabajo. Madrid: Ministerio de Trabajo y Seguridad Social. Solow, R. M. (1992). El mercado de trabajo como institución social. Madrid: Alianza Editorial. Vatin, F. (2004). Trabajo, ciencia y sociedad. Ensayos de Sociología y epistemología del trabajo. Buenos Aires: Lumen. Watson, T. (1995). Trabajo y Sociedad. Manual introductorio a la Sociología del trabajo, industrial y de la empresa. Barcelona: Hacer Editorial.
Bibliografía complementaria	BIBLIOGRAFÍA COMPLEMENTARIA: Baigorri, A. (2023). Sociología y Recursos Humanos. La ciencia de la sociedad. LCD. Blanco, J. M. G. (1986). Industrialización, capitalismo y racionalidad en Max Weber. Reis, (35), 81-87. Finkel, L. (1994). La organización social del trabajo. Madrid: Pirámide. García Madaria, J. M. (1985). Teoría de la organización y sociedad contemporánea. Barcelona: Ariel Ciencia Política. Garmendia, J. A. (Ed.) (1987). Sociología industrial y de la empresa. Madrid: Ed. Apilar. Köhler, H. D. y Artilles, A. M. (2007). Manual de la Sociología del trabajo y de las relaciones laborales. Madrid: Delta Publicaciones. Mickler, O. (2000). La racionalización post-taylorista y las investigaciones de trabajo en la sociología alemana del trabajo desde la mitad de la década de los noventa. Reis, 245-260. Rifkin, J. (1996). El fin del trabajo. Nuevas tecnologías contra puestos de trabajo: El nacimiento de una nueva era. Barcelona: Ed. Paidós. -(2011). La tercera revolución industrial. Cómo el poder lateral está transformando la energía, la economía y el mundo. Barcelona: Ed. Paidós.

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Observacións

1. Aconséllase ao alumnado realizar as lecturas complementarias que a profesora facilite e recomende ao longo do cuadrimestre, de cara a obter un máximo aproveitamento da materia. 2. A entrega dos traballos documentais que se realicen nesta materia: a. solicitarase en formato virtual e/ou soporte informático; b. realizarase a través do Campus Virtual, en formato dixital sen necesidade de imprimilos.3. Débese ter en conta a importancia dos principios éticos relacionados cos valores de sostenibilidade nos comportamentos persoais e profesionais.4. Traballarase para identificar e modificar prexuízos e actitudes sexistas e fomentar valores de respecto e igualdade.5. Facilitarase a plena integración do alumnado que por razón físicas, sensoriais, psíquicas ou socioculturais, experimenten dificultades a un acceso axeitado, igualitario e proveitoso á vida universitaria.

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías